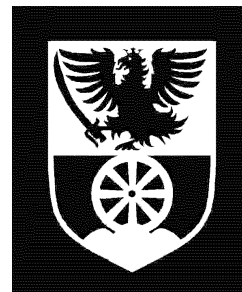

PANNONHALMI FŐAPÁTSÁG

RÁKÓCZI SZÖVETSÉG

**X. KÁRPÁT-MEDENCEI KÖZÉPISKOLÁS
TÖRTÉNELMI VETÉLKEDŐ**

„Magyarország története az Árpád-házi királyok idején (997-1301)”

ÍRÁSBELI MÁSODIK FORDULÓ

2011. FEBRUÁR 8.

ISKOLA NEVE ÉS PONTOS CÍME:

.....

.....

CSAPATTAGOK:

1,

2,

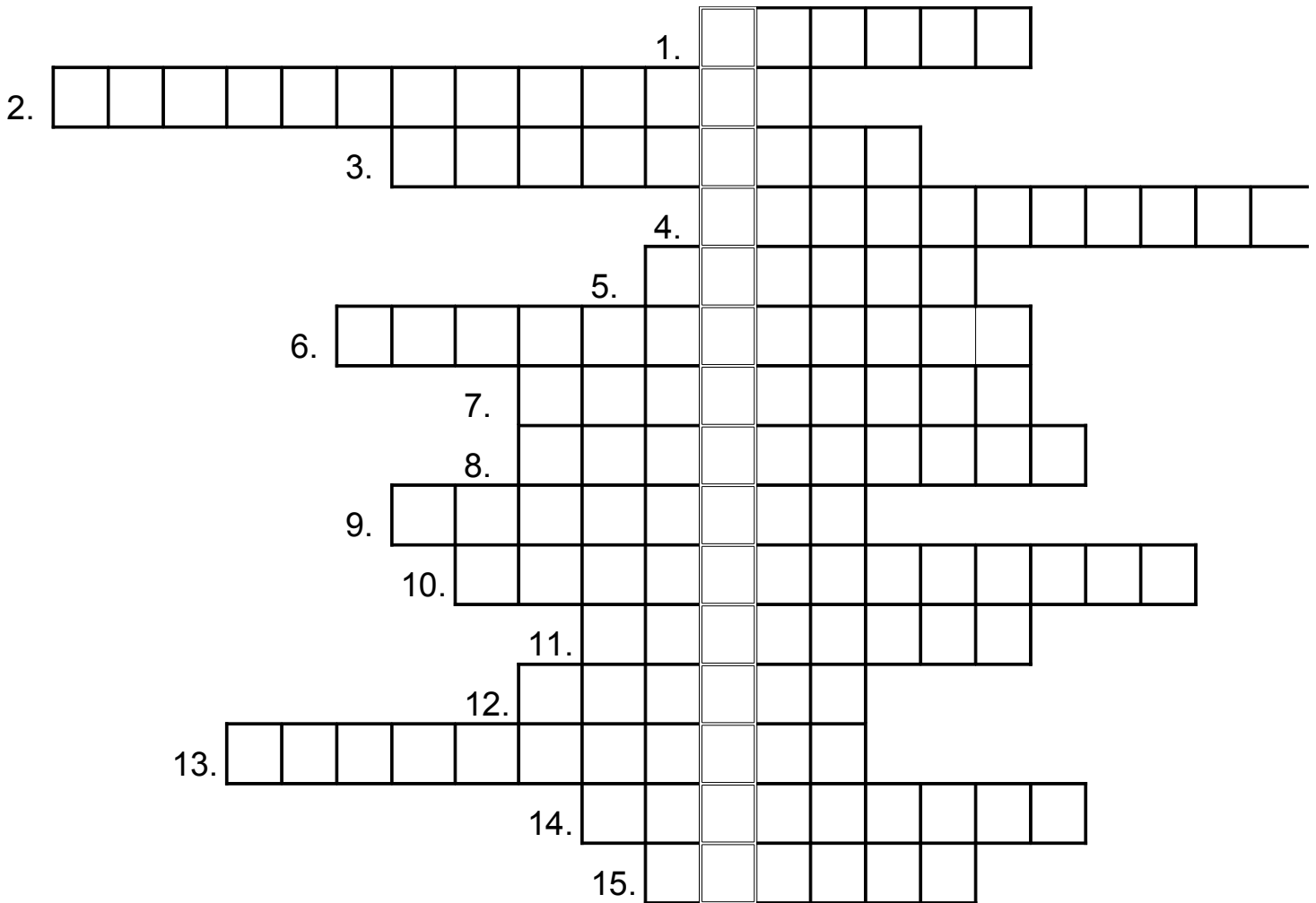
3,

Elérhető pontszám/Összpontszám: **150**/.....

Felügyelőtanárok:

Javító:

1. Keresztrejtvény. Adjátok meg az alábbi meghatározások idegen eredetű megfelelőjét! A kiemelt oszlop betűit összeolvasva egy X-XI. századra jellemző fogalmat kaptok megfejtésként.

Vízszintes:

1. Szent kenet, olaj és balzsam megszentelt keveréke
2. A trón elsőszülöttségi elv alapján történő örökítése
3. Uralkodásra való alkalmasság elve
4. Trónöröklési elv, mely szerint a nemzetség legidősebb férfi tagja öröklí a hatalmat
5. Egyházi menedékjog
6. Egyházi méltóságba történő beiktatás joga
7. „Sógorházasság”/ az elhalt férj fivérével kötött házasság
8. Királyi birtokokból származó jövedelem

9. Védőszent (pl. templomé)
10. Monarchikus államforma, melynek alapja, hogy a király az ország földjeinek legnagyobb birtokosa
11. A bizánci szertartású szerzetesség legnépesebb csoportja, nevüket a keleti szerzetesség atyjától, Nagy Szent Vazultól vették
12. Királyi felségjogon szedett jövedelem
13. Szentté avatás
14. Kiskirály
15. Telepes, vendég

**A KIEMELT OSZLOP MEGFEJTÉSE:
JELENTÉSE:**

17p.

2. Ki a szerzője az alábbi műveknek?

Carmen miserabile
Pannonhalmi alapítólevél
Szent András és Benedek legendája
Deliberatio
Jelentés Julianus barát útjáról
Szent István legendája
Szent Margit legendája

7p.

3. Ki az alapítója a következő monostoroknak?

Szekszárd
Szentjobb
Zalavár
Garamszentbenedek
Tihany
Zselicszentjakab

6p.

4. Melyik szerzetesrendhez köthetőek az alábbi monostorok?

Pécsvárad
Cikádor

Váradhegyfok

Esztergom

Vrana

Oroszlámos

Budaszentlőrinc

Székesfehérvár

8p.

5. Válaszoljatok a képekhez kapcsolódó kérdésekre!

A)

Milyen eseményre emlékeztet a kép?.....

Az európai uralkodók közül kik, kinek az oldalán kapcsolódtak be a fenti eseménybe?

.....

B)

Mit ábrázol a kép?.....

Melyik királyunkkal hozható összefüggésbe az alapítás?.....

Milyen családi kapcsolatra vezethető vissza a jelenség?.....

Hol került még sor a korszakban hasonló alapításokra? (2!).....

C)

Milyen érvek és tények szóltak az ábrázolt személy királlyá koronázása ellen?

.....
.....

Mi játszott szerepet mégis az illető megkoronázásában?

.....

D)

Milyen eseményre, kiknek a konfliktusára utal a kép?

.....

Hol zajlottak az ellentétet lezáró ütközetek?

E)

Kiket ábrázolnak a képek?

1.....

2.....

Milyen probléma miatt került a két személy kapcsolatba egymással?

Mi pecsételte meg a szövetségüket?

Milyen árat fizetett Magyarország a szövetségért?

F)

Kit ábrázol a kép?.....

Kinek az udvarában nevelkedett, milyen címmel rendelkezett?

Kiknek a trónharca következtében hagyta el Magyarországot?

Hogy hívták a király első feleségét?

Kinek a leánya volt a király második felesége?

G)

Melyik Árpád-házi uralkodónk ereklyetartóját látjátok a képen, kinek az uralkodása idején került sor a szentté avatására?

Kiket avattak szentté a XI. században?

.....

Milyen üzenete volt a XI. századi szentté avatásoknak?

.....

39p.

6. Válaszoljatok a források után feltett kérdésekre!

A)

„Azt is tudja meg Szentségtek, hogy amikor Magyarországra visszaérkeztünk, nem Magyarországot, hanem egy elgyötört, feldúlt és minden kincstári jövedelmétől kifosztott országot találtunk, úgy, hogy sem adósságunkat, amelybe zarándoklatunk kevert bennünket, megfizetni, sem országunkat előbbi állapotába visszaállítani még tizenöt esztendő alatt sem tudjuk”

Ki tett elsőként fogadalmat a szövegben említett zarándoklatra, ki volt, aki végül teljesítette?

Milyen árat fizetett Magyarország Velencének a vállalkozás kezdetén?

.....

Kire bízta a király az országot távolléte idején?.....

B)

„Engedd meg nekünk, hogy atyáink szokása szerint pogány módra éljünk, és megkövezzük a papokat, leöldössük a klerikusokat, felakasszuk a dézsmaszedőket, leromboljuk a templomokat, összetörjük a harangokat.”

Melyik királyunk uralkodásának kezdetét jelzi az idézett szöveg?.....

Milyen tisztséget töltött be ő az előző király uralkodásának idején?

Milyen nevezetes eseményt követően kerültek szembe egymással?

.....

C)

„Úgyszintén akarjuk, és megengedjük hogy az egyházak szabadon szállíthassák sójukat a maguk egyházához...”

Miből származik a fenti idézet?

Kikre bízta korábban az uralkodó a sóigazgatás ügyeit?

Milyen eszközökkel adott nyomatékot az egyház az egyezmény betartására?

.....

D)

„Ezek hallatára nagyon megörült a római főpap, mindent megadott jóságosan, ahogy kérték. Azonfelül keresztet küldetett a királynak...Elhozták hát az apostoli áldás levelét a koronával és a kereszttel együtt...”

Hogy hívták a szövegben említett római főpapot?

Kinek az uralkodása idején keletkezett a legenda?

Milyen politikai üzenete van a fenti részletnek?

.....

Kinek az oltalmába ajánlotta a megkoronázott király halála előtt az országot?

E)

„...ezután eltávoznak és visszavonulnak sátraikból és nemezházaikból, és keresztények szokása szerint falvakban, földbe épített épületekben és házakban fognak lakni és tartózkodni.”

Miből származik az idézet?

Kinek a nyomására kényszerült az uralkodó foglalkozni a fenti problémával?

.....

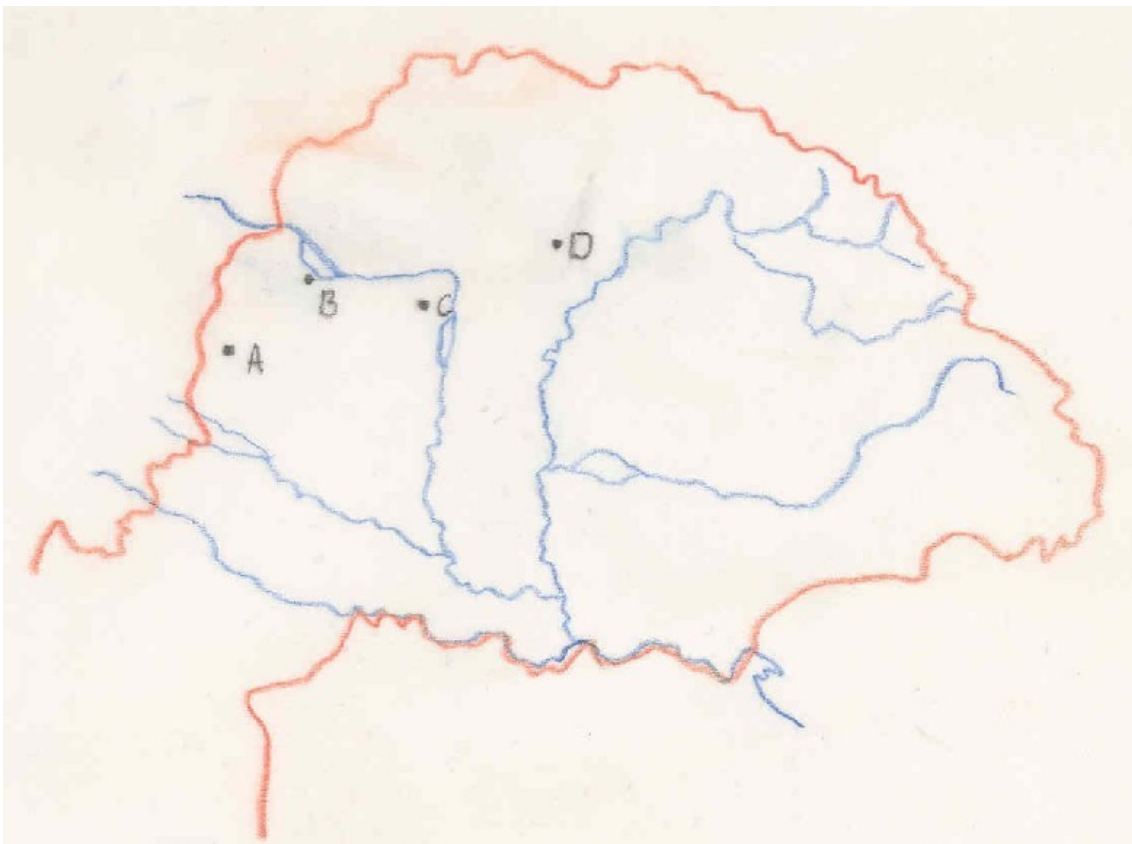
Hogyan kapcsolódik a képen látható emlékmű az idézett szöveghez?

.....

18p.

7. Építészet/Művészet

Nevezétek meg a képen látható templomokat, majd írjátok a képek alá a vaktérkép megfelelő betűjét! Milyen rendek alapították? Írjátok a képek alá azt is, milyen stílusban épültek!

Hol található?

Vaktérkép betűjele:

Szerzetesrend:

Stílus:

Hol található?

Vaktérkép betűjele:

Szerzetesrend:

Stílus:

Hol található?

Vaktérkép betűjele:

Szerzetesrend:

Stílus:

Hol található?

Vaktérkép betűjele:

Szerzetesrend:

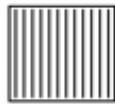
Stílus:

8. Külpolitika

A) **Nevezzétek meg** azokat a területeket, amelyek az alábbi uralkodók idején tartósan vagy időlegesen Magyarországhoz kerültek, majd a jelmagyarázat segítségével **jelöljétek** a térképen és válaszoljatok a kérdésekre!

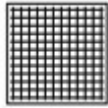
A meghódított terület neve

Szent László

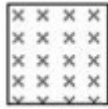
.....

Könyves Kálmán

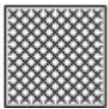
.....

II. Béla

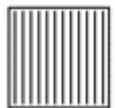
.....

III. Béla

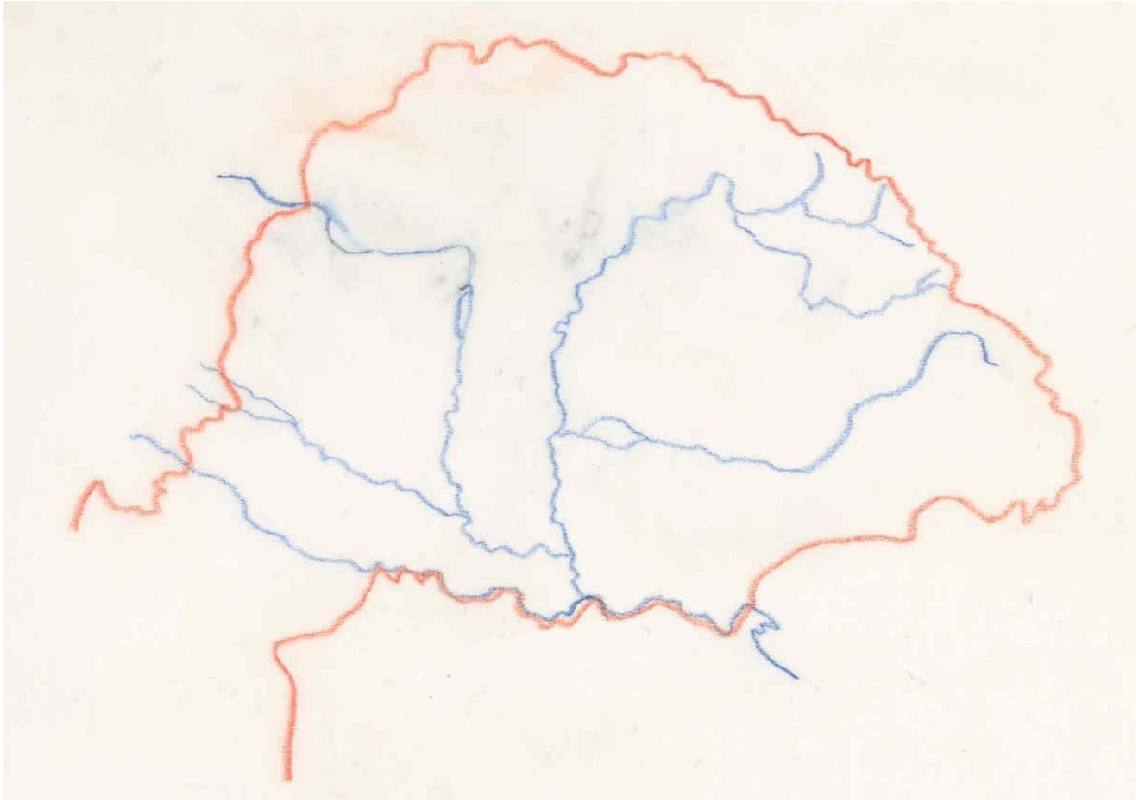

.....

IV. Béla

.....

B) Szent László, Könyves Kálmán

Milyen ürüggyel indított támadást Szent László?

.....

Mely hatalmak voltak érdekeltek a térség megszerzésében?

.....

Kit állított a meghódított terület élére?

Mi lett a meghódított terület egyházi központja?

Milyen új tisztség született a hódítás nyomán?

C) III. Béla

Kit állított a megszerzett terület élére III. Béla?

Miért nem bizonyult tartósnak a hódítás?

III. Béla utódai közül kik kerültek még a tartomány élére?

D) IV. Béla

Kinek a nevéhez fűződik a királyság határainak déli irányba történő kiterjesztése?

.....

Kivel folytatott hosszú, végül eredménytelen küzdelmet IV. Béla?

Melyik család kihalása miatt indult meg a háború a terület megszerzéséért?

24p.

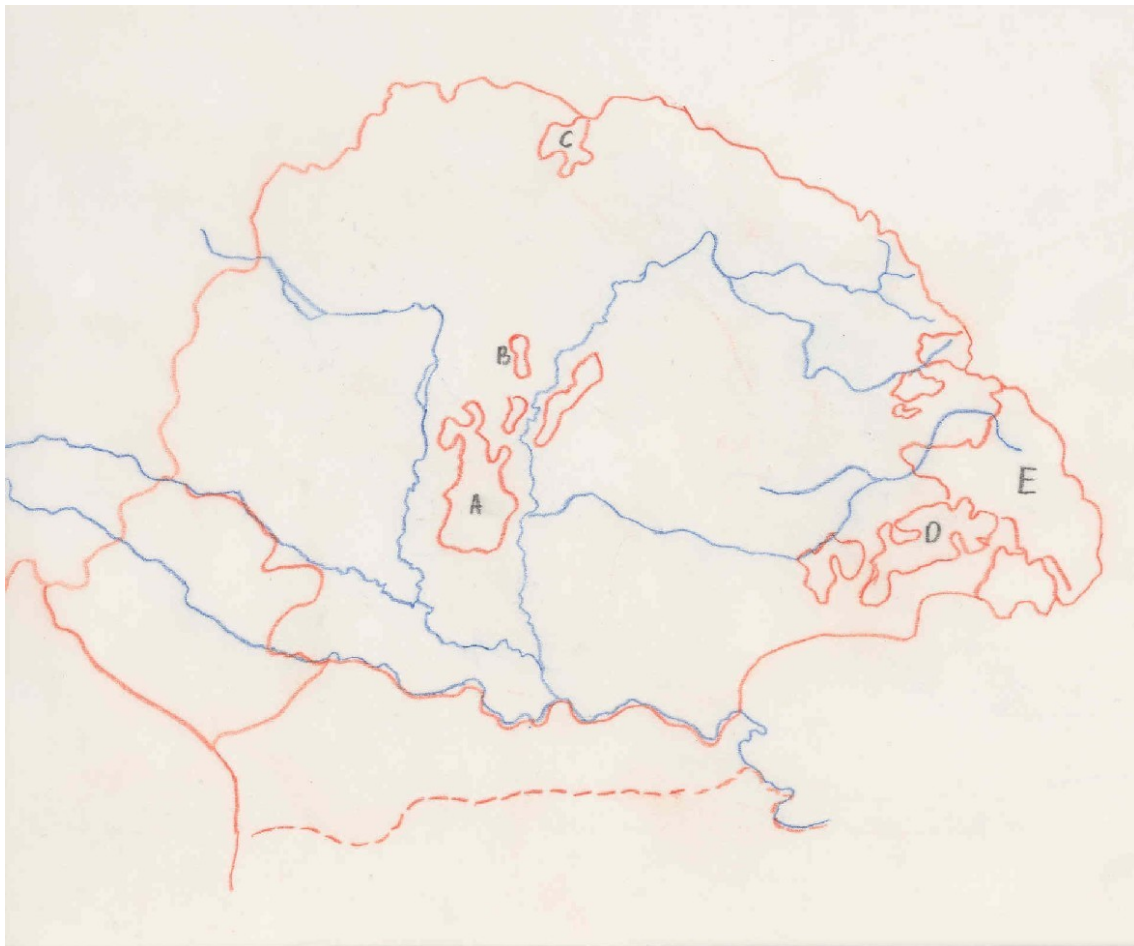
8. Bevándorlók az országban

Nevezétek meg a vaktérképen megjelölt etnikumokat, majd válaszoljatok a kérdésekre!

A: B:

C: D:

E:

Melyek azok a változások Nyugat-Európában, amelyek elindították a népmozgást Közép-és Kelet-Európa irányába?

Kinek az uralkodása alatt települt be, ill. kinek a királysága idején kapott kiváltságot a D jelű etnikum?

Mi a központja a D jelű etnikumnak?

Hol élt nagy számban végleges letelepedését megelőzően az E jelű népesség?

Milyen feladatot látott el az E jelű etnikum?

Kiknek a segítségével próbálta megtéríteni az A jelű népet II. András király?

.....

Ki állt az A jelű nép élén a tatárjárás idején?

Melyik királyunk hívta vissza és telepítette le az A jelű népet az országba?

Kinek az uralkodása idején kapott kiváltságot a C jelű etnikum?

15p.

Összesen: 150 pont